

сфер та системи заходів попередження корупції, а також визначення системи суб'єктів (їх повноважень) по реалізації антикорупційної політики; визначенні компетенції органів публічної влади національного, регіонального та місцевого рівнів у формуванні та реалізації антикорупційної політики; визначенні принципів та проведенні антикорупційної політики в правотворчій і правозастосовчій діяльності; зміцненню законності і правових основ функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування; формуванні суспільної правосвідомості відповідно до визначених нормативними актами антикорупційних стандартів; формуванні основ міжнародного співробітництва в реалізації заходів антикорупційної політики.

На даному етапі актуальним виступає завдання завершення процесу створення необхідної законодавчої основи для вироблення і реалізації ефективної державної антикорупційної політики на основі імплементації міжнародних стандартів; завершення формування ефективної системи органів по боротьбі з корупцією; чітке розмежування повноважень між ними, посилення їх незалежності та неупередженості; забезпечення залучення широкого кола представників громадянського суспільства до процесів боротьби з корупцією на всіх рівнях управління. Разом з тим, базовим рівнем управління слід визначити регіональний рівень формування та реалізації антикорупційної політики, у межах якого доцільно вести мову про програмний підхід та важливість розробки регіональних програм реалізації антикорупційної політики.

1. Нижник Н. Р. Теоретичні аспекти державного управління: монографія / Н. Р. Нижник, С. П. Мосов. – Чернівці : Технодрук, 2011. – 248 с.

Алла БАШТАННИК

к. держ. упр., заступник директора

Дніпропетровського регіонального відділення

Національної школи суддів України

РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації, які відбулися в Україні у 1991 – 2018 рр., обумовили необхідність створення такої системи влади, яка б забезпечила ефективне управління державою, захист прав та законних інтересів громадян, належний розвиток адміністративно-територіальних одиниць. Важливо наголосити, що процес державотворення вимагає функціонування раціональних механізмів регулювання діяльності органів державної влади (далі механізмів регулювання, МРДОДВ). Аналіз історичного досвіду

формування таких механізмів регулювання базується на методології історичного аналізу, визначення етапів формування національних механізмів, отже дозволить визначити закономірності та тенденції розвитку державного управління у цілому.

З позицій розроблення теоретико-методологічних засад функціонування МРДОДВ варто особливу увагу приділити класифікації етапів становлення таких механізмів у контексті форм держави, сутності поняття «державна влада», а також взаємовпливу понять «суверенна, незалежна держава» і «національні механізми державного управління». Важливим аспектом дослідження виступає також визначення місця і ролі органу державної влади у процесі функціонування механізмів регулювання. Крім того, у сучасних умовах реформування системи державної влади в Україні потребує вирішення складна проблема аналізу та розробки моделей ефективного публічного управління. Такі моделі мають базуватися на раціонально побудованому механізмі регулювання діяльності органів влади в Україні. В умовах децентралізації влади важливо, по-перше, виокремити адміністративний аспект регулювання та обґрунтувати доцільність проведення комплексного аналізу впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на ефективність функціонування існуючого механізму регулювання діяльності органів державної влади. По-друге, розробити комплекс адміністративних та організаційних механізмів регулювання діяльності органів державної влади в контексті Стратегії сталого розвитку «Україна–2020».

Теоретико-методологічне обґрунтування механізмів регулювання діяльності органів державної влади має базуватися таких засадах:

- визначення цілей завдань та функцій регулювання, виокремлення організаційного, правового та інших видів механізмів регулювання;
- напрацюванні цільових, функціональних та організаційних складових механізмів державного управління у сферах регулювання;
- вирішенні проблеми дихотомічної єдності понять «державне регулювання – регулювання діяльності органів державної влади (ОДВ)»;
- забезпечення результативності та ефективності функціонування суб'єктів та механізмів регулювання;
- формалізації взаємовідносин та взаємодії із громадськістю у системі державного управління тощо.

З 2014 року розпочався етап новітньої модернізації всієї системи влади, формування принципово нових механізмів регулювання, що відповідають європейським традиціям публічного адміністрування. Сучасний підхід до формування таких механізмів базується на виключно правовій регламентації діяльності органів влади, на конституційному регламентуванні реформування органів влади – Закон України «Про внесення змін до Конституції (щодо правосуддя)» [1], «Про Вищу раду правосуддя» [2], «Про державну службу (нова редакція)» [3], «Про Національну поліцію» [4]. Особливі формування механізмів

регулювання у цей період регламентовані Законами України «Про очищення влади (люстрацію)» [5], «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» [6].

Варто наголосити, що у сфері національної антикорупційної політики, наприклад, були сформовані спеціальні механізми регулювання. Це зокрема:

- 1) прийняття Закону України «Про запобігання корупції» [7];
- 2) створення Національного антикорупційного бюро України [8];
- 3) створення Національного агентства запобігання корупції;
- 4) створення спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- 5) ініціатива Президента України, експертів та Генеральної прокуратури України та відповідно – створення Вищого антикорупційного суду.

Фактично у сфері запобігання корупції сформовано особливий, антикорупційний МРДОДВ (функціональний тип), в межах якого інтегровано функціонують інститути (органи) державної влади. При цьому власне антикорупційну діяльність здійснюють у загальному форматі МРДОДВ вищі органи державної влади, СБУ, суди, окремі міністерства (Мінюст, МВС тощо). Разом з тим, в Конституції України вживається термін «державні справи», який доцільно визначати таким чином, щоб не пов'язувати його виключно з формалізованими органами державної влади та з їх діяльністю. Це поняття має також бути віднесене до публічного врядування у зв'язку із здійсненням місцевого самоврядування. Інакше кажучи, навіть формально розмежовуючи власне державну владу і місцеве самоврядування, «державні справи» у даному випадку треба асоціювати з діяльністю як органів державної влади, так і органів місцевого самоврядування. У контексті сучасної євроінтеграції України, розбудови України як правової і демократичної держави, розвитку громадянського суспільства в Україні, явище корупції є однією з найголовніших проблем в Україні, масштаби якої дозволяють визначати корупцію як загрозу національній безпеці. Водночас, функціонування механізму боротьби та запобігання корупції має забезпечувати високий рівень реалізації прав і свобод громадян у відповідній сфері, адже стан забезпечення відповідних прав і свобод громадян є індикатором розвитку правової держави та громадянського суспільства в Україні.

Саме тому на даний важливими визначити сутність і характерні риси національної антикорупційної політики, засади становлення та розвитку такої політики на основі дослідження проблеми виникнення корупції; проаналізувати понятійно-категоріальний апарат наукових досліджень у сфері формування національної антикорупційної політики; обґрунтувати роль спеціальних механізмів державного управління у сфері реалізації національної антикорупційної політики; дослідити механізми запобігання корупції в системі державного управління в країнах Європейського Союзу; на основі аналізу європейського досвіду

організації діяльності органів влади щодо боротьби з корупцією запропонувати напрями вдосконалення національної антикорупційної політики; розробити практичні рекомендації для органів влади щодо удосконалення антикорупційної політики.

Список використаної літератури

1. Про внесення змін до Конституції (щодо правосуддя) : Закон України від 02 червня 2016 року №1401-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 28. – Ст. 532.
2. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 7 – 8. – Ст. 50.
3. Про державну службу (нова редакція) : Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
4. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40 – 41. – Ст. 379.
5. Про очищення влади : Закон України від 16 вересня 2014 року № 1682-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 44. – Ст. 2041.
6. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України 08 квітня 2014 року № 1188-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 23. – Ст. 870.
7. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-УІІ // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.
8. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-УІІ // Відом. Верховної Ради. – 2014. – № 47. – Ст. 2051.

Віталій БАШТАННИК

*д.держ.упр., професор кафедри
права та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

Фаїр РАГІМОВ

*к.держ.упр., докторант кафедри
права та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Державне управління як вплив держави на суспільні відносини у економічній, політичній, соціальній та духовній сферах нині з позицій системності характеризується актуальністю концепції внутрішньої політики держави, зокрема, у сфері запобігання корупції. Виступаючи самостійною складовою національного процесу демократичного